

IZDAVAČ

NEVEN

Lagumska 14, 11080 Beograd
+381 11 409 53 90; +381 69 133 48 96
www.ipneven.com

ZA IZDAVAČA

Miko Jeremijević

PREVOD

Koloman Rac

DIZAJN KORICA

Sunčica Jeremijević

PRELOM

Ivan Jeremijević

ŠTAMPA

Neven, Beograd

Tiraž 500 komada

Beograd, 2018.

CIP – Katalogizacija u publikaciji

Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.14'02-22

EURIPIDES, oko 480pne-406pne

Medeja / Euripid ; [prevod Koloman Rac]. - Beograd : Neven, 2018 (Beograd : Neven). - 75 str. ; 17 cm

Nasl. izvornika: Medeia / Eyrripides. - Tiraž 500. - Napomene uz tekst.

ISBN 978-86-7842-427-4

COBISS.SR-ID 269195020

EURIPID

MEDEJA

NEVEN

Beograd, 2018.

LICA:

*JASON**MEDEJA, žena Jasonova.**DVA SINČIĆA NJIHOVA**KREONT, kralj korintski.**EGEJ, kralj atenski.**DADILJA MEDEJINA**UČITELJ DJECE MEDEJINE**GLASNIK**ZBOR, gospođe korintske.*

SADRŽAJ:

Prvi čin

Drugi čin

Treći čin

Četvrti čin

Peti čin

Rječnik

Prvi čin

Dvor Medejin u Korintu. Izlazi dadilja.

Dadilja: Ej, brod da “Argo” nije u kraj kolšanski
Poletio sred Simplegada mrkijeh¹
Od sjekire da u šumi na Peliju²
Bor nije pao nit se vesla mašile
Junaka prvih ruke, štono Peliji
Po zlatno runo krenuše!
Ta gospa mi Medeja ne bi gradu Jolku dospjela,

1 Pelija je oca Jasonova svrgao i sam zavladao u Jolku. Kad je Jason odrastao, zaište žezlo očevo. Pelija mu ga obeća ako done-se zlatno runo iz Kolhide. Jason krene po nj na “Argu” i prođe Simplegadama na Bosporu. Stijene su udarale jedna o drugu, dok nije prošao Jason. Odonda miruju.

2 Gora u Tesaliji.

Nit oka diže niti lica otkida
Sa zemlje, sluša prijatelja utjehu
Koliko stijena kakva ili morski val.
I katkad samo vratom makne prebijelim,
Za ocem dragim sama za se zaplače,
Za domovinom, kućom, što ih izdade
I pođe s mužem, što je sada odbaci.
U nesreći ti jedna spozna, kakva je
Milina s domom se ne rastat očinskim.
Na djecu mrzi, pogled ne veseli je,
A strah me za nju, ne snuje li kakvo zlo,
Jer kivno joj je srce, podnijet neće jad,
Što grdno trpi. Znam ja nju i bojim se:
Bez riječi u kuću će, gdje joj krevet je,
Unići, u srce će rinut oštar mač
I' kraljevnu će ubiti i mladoženju,
A onda će je nesreća još veća snać.
Ta strašna je, pa zavadi l' se tkogod s njom.
Taj neće lako zapjevati s pobjede!

(Dolazi učitelj s djecom.)

Al' evo djece s trkališta, s igre sad!
O jadu nimalo ne slute majčinu,
Jer srce mlado baš tugovat ne mari.

DADILJA. UČITELJ

Učitelj: Ti – staro blago doma moje gospođe,
Što stojiš tako sama tu pred vratima
I sama sebi tužiš, pričaš nesreću?
Pa kako se Medeji hoće samoj bit?

Dadilja: O Jasonove djece stari vodiču,
Zla sreća gospodara dobru robu je
Bol, bijeda svoja, u srce ti dira ga.
Tolika mene tuga, žalost premori,
Te čežnja nagna me, da amo izađem
I zemlji, nebu jade kažem gospine.

Učitelj: Zar još se jadona ne okani cvila svog?

Dadilja: Eh, kamo sreće! Poče tek, – gdje j' srijeda još?

Učitelj: O lude! – smije l' se gosparu reći to
O nevolji zar ništa ne zna novijoj?

Dadilja: A što je, starče? Kazat to ne krati se!

Učitelj: A – ništa. Žalim, što sam i to reko sad.

Dadilja: Ne taji, tako t' brade, drugi, robinji,
Jer ja ću, ustreba li, mučat o tome.

Učitelj: Čuh nekog, a učinih se, da ne čujem
Baš dođoh kockat se, gdje starci sijedi ti
Sved sjede, do Pirene, svetog izvora,
Iz zemlje, kaže, korintske će istjerat
Sa majkom djecu Kreont, ovog kraja kralj.

A jesu l' te mu riječi prava istina,
To ne znam. Htio bih, da nije tako to.

Dadilja: Zar to će Jason dati da mu djeca sad
Podnesu, ako se i s majkom zavadi?

Učitelj: Rod stari s puta uklanja se novome, –
Pa onaj³ ti i nije našem domu sklon.

Dadilja: Ah, propadosmo, privrgnemo l' novo zlo
Tom starom, što iskusali ga nismo još!

Učitelj: Al' ti – ta nije zgodno, da to gospa zna –
De miruj, šuti o tom, što ti rekoh sad!

Dadilja: O djeco, čuste l', kakav vam je otac vaš?
No ne kunem ga – ta gospodar on je moj, –
Al' svojim mislim zao se pokaza on.

Učitelj: Tko smrtan nije takav? Vidje l' istom sad.
Svak sebi više nego bližnjem da voli –
Po pravu jedan, drugi rad dobitka svog?
Zbog braka novog otac tih tu ne ljubi.

Dadilja: Hajd' djeco – sve će biti dobro – u kuću!
A ti ih od majke što dalje drži sad
I nemoj k majci ojađenoj puštat ih!
Već vidjeh, okom ko bik bulji, gleda ih,
Eh, nešto snuje. Gnjeva neće proći se
To dobro znam – dok ne sruši ti na tle kog.
No stiglo to dušmane, a ne drage nam!

(Učitelj ide s djecom u kuću.)

Medeja (*u kući*): Oh, nesretne mene! Teških li muka!

Ao meni, ao! Da mi je mrijeti!

Dadilja: To, dječice draga, eto je ono!

Jed u majke kipi, kipi joj srce!

Požur'te se brže u kuću sada

I nemojte blizu, na oči njojzi!

Ne izlaz'te pred nju! Divlje se čudi

I prirode grozne, okrutne duše

Vi čuvajte pomno!

Ded idite brže, zađite pod krov!

Ta jasno je: vaja oblak se diže,

Doskora će s većim, groznijim bijesom

Provalit oluja. Što će uradit

To žestoko, neumolno joj srce,

Kad boli ga more?

Medeja (*u kući*): Aj, aj! Aj, aj! Ja jadna pretrpjeh,
jade pretrpjeh, –

S njih vrijedno se tužit tužnjavom silnom!

O zlosretne majke prokleta djeco, –

Oh, propala s ocem, propao dom sav!

Dadilja: Ao meni, ao! Ao, jadna!

Što očevu grijehu djeca su kriva?

Što na njih mi mrziš? Ajme meni!

Oj djeco, sva drščem, nad vama zebem!

U kralja se strašna oholost koči,

I rjetko kad sluša, već vlada većinom,
A bijesa se svoga odriče teško.
Po jednakom pravu živjet je bolje.
O da mi je, ako već ne u sjaju,
A ono bar mirno dočekat starost!
Već ime ti umjerenosti sjaji, –
Užitak je umjeren najljepši darak
Smrtniku. Ni jedna prekomjerna sreća
U čovjeka nikad dobro ne čini,
Jer naljuti l' bog se, nevolje teže
Navaljuje na dom.

(Zbor dohrli.)

DADILJA, ZBOR

Zborovođa: Glas čula sam ovčas, čula sam viku,
Krik Kolšanke bijedne, –
Još ne smiri se. Al', starice, kaži, –
Ta iz kuće evo s vratima dvojim
Cvil, jauk razabrah, a nikako, žene,
Tog doma mi jadi na radost nisu,
Jer ona baš srcu omilje mome.

Dadilja: Ah, doma ti nema, – nesta ga veće!
Njeg⁴ druga ti ljuba, kraljevna, grli,

4 Jasona.